

1972-01-01

เศรษฐกิจไทย : โครงสร้างปัญหาและนโยบาย

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

นาถสุภา, ฉัตรทิพย์ (1972) "เศรษฐกิจไทย : โครงสร้างปัญหาและนโยบาย," *Journal of Social Sciences*: Vol. 9: Iss. 2, Article 12.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol9/iss2/12>

This Book Review is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

Chulalongkorn Journal Online

Office of Academic Resources

Chulalongkorn University

Article Information:

To cite this document: ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (1972). เศรษฐกิจไทย : โครงสร้างปัญหาและนโยบาย. Faculty of Political Science (JSS), 9(2), 144-146.

Date received:

Date revised:

Date accepted:

License and Terms:

This is an Open Access article under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Please note that the reuse, redistribution and reproduction in particular requires that the authors and source are credited.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (รวบรวม) เศรษฐกิจไทย : โครงสร้างปัญหาและนโยบาย สมาคม
เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 235 หน้า

หนังสือเล่มนี้เก็บข้อสนทนาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจไทย จากการสนทนาทั้ง 9 ครั้ง อาจารย์ฉัตรทิพย์ นาถสุภาได้แยกรวบรวมไว้เป็นสองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งโครงสร้างและปัญหาและส่วนที่สองนโยบาย แต่โดยที่เรื่องต่าง ๆ ที่ยกมาสนทนานั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก การแยกส่วนนี้จึงไม่ค่อยชัดเจนนัก ทั้งในเนื้อหาและหัวข้อเรื่อง เพราะในส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างก็มีการเสนอนโยบายไว้และในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายก็ได้กล่าวถึงโครงสร้าง อาจารย์ฉัตรทิพย์ นาถสุภาได้แสดงไว้ในบทนำว่า เป็นการรวบรวมข้อคิดและข้อเท็จจริงมาเสนอ โดยทั้งแนวกว้าง ๆ ว่าเป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยในลักษณะระบบเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ของเศรษฐกิจ เช่น เศรษฐกิจชนบท เศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งแต่ละส่วนก็มีระบบการผลิต การจำหน่ายการบริโภคของตนเอง นอกจากนี้ยังได้พยายามที่จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระบบต่าง ๆ นี้ให้เชื่อมโยงเข้าเป็นระบบเศรษฐกิจของชาติ เมื่อได้อธิบายถึงโครงสร้างของแต่ละระบบและความสัมพันธ์ของแต่ละระบบแล้ว ก็ได้พยายามเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเสนอให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมและให้มีการกระจายรายได้ให้เกิดความเสมอภาคยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจนั้น อาจารย์ฉัตรทิพย์ นาถสุภาได้แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ คือเศรษฐกิจชนบท เศรษฐกิจอุตสาหกรรม การกระจายรายได้และทรัพย์สิน คนชั้นกลางและแรงงาน ในแต่ละหัวข้อก็ได้ยกประเด็นต่าง ๆ ขึ้นมาวิเคราะห์ ทั้งในคำนำข้อเท็จจริง วิธีการมองปัญหาและการเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจชนบทและอุตสาหกรรม

ในส่วนแรกนั้นขอวิจารณ์กว้าง ๆ ว่าไม่ได้ทำให้เข้าใจระบบเศรษฐกิจไทยดีขึ้นเท่าไรนัก ทั้งนี้เพราะไม่ได้วางแนวเค้าโครงไว้ก่อน ข้อเท็จจริงที่เสนอมาก็น้อยเกินไปที่จะนำมาวิเคราะห์โครงสร้างได้โดยเฉพาะ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจชนบท กับเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในประเทศไทย การสนทนามักจะเป็นคำถามถูกผิดเป็นส่วนมาก และมีการเน้นทฤษฎีการว่างงานในชนบท โดยมีได้แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการว่างงานในชนบทนั้นมีข้อเท็จจริงประกอบมากน้อยเพียงใด จริงอยู่ได้เอ่ยถึงการสนับสนุนซึ่งกันและกันของระบบ ในด้านแรง

งานและปัจจัยการผลิต ส่วนเกินจากแต่ละระบบแต่ก็ไม่ชัดเจนนัก นอกจากนี้การพยายามที่จะเชื่อมโยงเรื่องการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เข้ากับการวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจที่วางไว้ยังทำให้ความเข้าใจยิ่งลงเลือนไปมากขึ้น ในเรื่องนี้ทุกคนก็เห็นพ้องกันว่าควรจะมีการเน้นความเสมอภาคให้มากขึ้น แต่ไม่ได้ให้ความหมายของการกระจายรายได้ที่ควรเป็นพอที่จะนำมาวิเคราะห์ได้ นอกจากนี้ก็ยังไม่ได้วางวิธีวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาค ส่วนที่เกี่ยวกับชนชั้นกลางนั้นก็ยังไม่ให้คำตอบไม่ได้ว่าชนชั้นกลางคือใครและควรจะมีบทบาทอย่างไร ส่วนเรื่องแรงงานนั้นไม่ได้เชื่อมโยงให้เป็นเข้าระบบแต่อย่างใดเพียงแต่ถกเถียงกันถึงเรื่องสวัสดิการคนงานเท่านั้น ผู้วิจารณ์ก็เห็นใจผู้รวบรวมว่าเป็นการยากลำบากมากที่จะนำการสนทนาและความถกของนักวิชาการทั้งหลายมาประติดประต่อให้เข้าแนวที่วางไว้ซึ่งถ้าจะเช่นนั้นอาจจะทำให้การสนทนาจำกัอยู่ในเรื่องที่แคบเกินไป

อย่างไรก็ตามในแต่ละเรื่องที่ยกมาสนทนานั้น มีประโยชน์ต่อผู้อ่านอยู่บ้างโดยเฉพาะข้อเท็จจริงบางประการที่ได้ยกมาโดยเฉพาะจากผู้ที่อยู่ในวงการอุตสาหกรรม ผู้ที่ได้ทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจชนบทและผู้ทำงานราชการในค้ำแรงงาน เท่าที่สังเกตจากผู้ให้ข้อเท็จจริง มักจะมาจากวงราชการไม่ใช่มาจากอาจารย์มหาวิทยาลัย ในโอกาสต่อไปผู้วิจารณ์ขอเสนอให้เชิญผู้ที่อยู่ใกล้ชิดวงการมาสนทนามากขึ้น ส่วนอาจารย์ควรจะตั้งคำถามและให้ข้อถกเถียงทางทฤษฎีและควรรู้ข้อเท็จจริงให้มากกว่านี้

ประโยชน์ประการที่สอง และสำคัญไม่น้อยก็คือ ผู้ดำเนินการสนทนาได้ยกประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญมาพิจารณาถึงแม้จะยังหาคำตอบไม่ได้ขณะนี้ก็ได้เป็นเรื่องที่วงสนทนาอื่น ๆ จะยกไปถกเถียงกันต่อไป

ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายนั้น ผู้รวบรวมได้แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ คือ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สวัสดิการทางเศรษฐกิจ นโยบายการคลังการเงิน และนโยบายตุลการการเงิน

ข้อวิจารณ์ก็คงเป็นไปในทำนองเดียวกันกับส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้าง เพราะตามที่ไต่ถามไว้แล้ว การแบ่งส่วนนั้นไม่ชัดเจน เพราะหัวข้อเรื่องมีทั้งโครงสร้างและนโยบายปะปนกันอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายนั้นบางหัวข้อมีประเด็นที่ตอบไว้ชัดเจนและมีข้อเสนอแนะที่น่าฟัง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง ส่วนเรื่องสวัสดิการทาง

เศรษฐกิจนั้น ยังไม่แน่ใจว่าการสนทนามุ่งไปในทางใด จะมุ่งไปในทางวิจารณ์วิชาเศรษฐศาสตร์ว่าไม่ได้ให้ความสนใจสวัสดิการ (welfare) เพียงพอหรือจะมุ่งไปในทางวิจารณ์นโยบายหรือทั้งสองอย่างในบทที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นเข้าใจว่าจะเป็นการวิจารณ์เรื่องการจัดการทางเศรษฐกิจ (Economic Organization) ว่าเป็นรูปใดดี จะเป็นเสรีนิยมสังคมนิยมหรือสวัสดิการเสรีนิยม ผู้สนทนาทั้ง 3 ได้วิจารณ์ไว้พอสมควร แต่ก็ยังไม่แน่ใจว่าทั้ง 3 ท่านเห็นต้องกันเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการพัฒนาเศรษฐกิจว่าจะเอาอะไรเป็น Objective ที่แน่นอน

เนื่องจากผู้ร่วมสนทนาได้ยกประเด็นมามากมายเกินกำลังที่จะสรุปไว้ในที่นี้ จึงขอยกประเด็นที่สำคัญออกมาซึ่งควรจะได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่งดังนี้

1. เราควรจะวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยอย่างไร
2. วิธีวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ บัจุบันนำมาใช้ในการวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยได้เพียงใด โดยเฉพาะในค่านเศรษฐกิจชนบท
3. การมองระบบเศรษฐกิจโดยแบ่งเป็นเศรษฐกิจชนบทและเศรษฐกิจอุตสาหกรรมนั้นทำให้เราเข้าใจเศรษฐกิจไทยได้จริงหรือไม่
4. การกระจายรายได้ และทรัพย์สินให้เสมอภาคนั้นจะขัดกับการพัฒนาประเทศหรือไม่
5. คนชั้นกลางมีจริงหรือไม่ หรือเป็นแต่เพียงวิธีแบ่งชั้นตามความถึกของนักวิชาการ นักวิชาการประสงค์จะให้คนชั้นกลางมีบทบาทอะไรในการพัฒนาประเทศ

หนังสือเล่มนี้เป็นการเริ่มต้นในการมองเศรษฐกิจไทยอย่างกว้าง ๆ เป็นระบบถึงแม้จะไม่ได้อธิบายระบบเศรษฐกิจให้แน่ชัดตามที่ตั้งใจไว้ ประเด็นต่าง ๆ ไม่ได้มีคำตอบที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตามก็คิดว่าประเด็นต่าง ๆ ที่ยกมาก็พอที่จะเป็นแนวทางให้ทราบได้ว่า นักวิชาการมองปัญหาเศรษฐกิจอย่างไรและมีข้อเท็จจริง ตลอดจนการตั้งวิชาการของตนไว้เพียงใดประเด็นใดที่ยกมาแล้วยังไม่ได้มีคำตอบ ก็น่าจะยกมาสนทนากันต่อไป ทั้งนี้เพราะความก้าวหน้าทางวิชาการไม่ได้หยุดอยู่เพียงแค่นี้